REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Na temelju članka 15. točke 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (»Narodne novine« br. 140/05 i 12/12) i članka 211.a Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 28/20 i 156/23) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 19. studenoga 2026. godine donosi

SMJERNICE O KRITERIJIMA SUDJELOVANJA U NADZORNIM ODBORIMA I KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU KOD IZDAVATELJA U KOJE JE ULOŽENA IMOVINA OBVEZNIH MIROVINSKIH FONDOVA

1. Uvod i svrha

Prema odredbama članka 49. stavka 6. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« br. 19/14, 93/15, 64/18 i 115/18, 58/20, 156/23, dalje: **ZOMF**), kada mirovinsko društvo predlaže ili imenuje člana nadzornog odbora u društvo u koje je uložilo imovinu mirovinskog fonda, mora predložiti člana koji ima odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo.

Prema stavku 8. istog članka, mirovinska društva će samostalno ili putem strukovnih udruženja propisati kodeks postupanja kojim će urediti i pitanja korporativnog upravljanja u društvima u koja ulažu imovinu mirovinskih fondova kojima upravljaju, potrebne kvalifikacije članova nadzornog odbora u tim društvima, način njihova izbora, kao i ostala pitanja koja smatraju relevantnim za korporativno upravljanje. U skladu s navedenim stavkom, Udruga društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskih osiguravajućih društava je usvojila Načela korporativnog upravljanja u društvima u koje je uložena imovina mirovinskih fondova.

Prema članku 53. stavcima 1. do 3. ZOMF-a, mirovinsko društvo dužno je ustrojiti interno tijelo koje donosi odluke vezane uz korporativno upravljanje i odnose s izdavateljima čiji su vrijednosni papiri u vlasništvu mirovinskih fondova kojima mirovinsko društvo upravlja, a koje se mora sastojati od osoba s odgovarajućim znanjem iz područja korporativnog upravljanja. Mirovinsko društvo dužno je utvrditi jasne procedure postupanja u svim standardnim situacijama vezanim uz izdavatelje. Ako je relevantna osoba mirovinskog društva član nadzornog odbora ili drugog tijela izdavatelja, ta osoba ne smije koristiti informacije kojima raspolaže o izdavatelju na temelju obavljanja takve funkcije u izdavatelju na način da bi formalno ili neformalno, posredno ili neposredno utjecala na osobe u mirovinskom društvu koje donose investicijske odluke vezane uz vrijednosne papire tog izdavatelja.

Na temelju članka 53. stavka 4. ZOMF-a, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: **Hanfa**) je Pravilnikom o organizacijskim zahtjevima za mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima detaljnije propisala zahtjeve vezane uz korporativno upravljanje u mirovinskom društvu.

Međutim, Hanfa smatra da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi se osigurala međusobna usklađenost, dokumentiranost i viša kvaliteta postupaka i odluka mirovinskih društava povezanih s predlaganjem i imenovanjem članova nadzornih odbora izdavatelja, ostvarivanjem prava koja proizlaze iz ulaganja u vlasničke vrijednosne papire izdavatelja te aktivnim sudjelovanjem u korporativnom upravljanju izdavateljima u koje je uložena imovina mirovinskih fondova. Hanfa na taj način želi pridonijeti zaštiti interesa članova fondova, razvoju dobrih praksi korporativnog upravljanja te usklađenju postupanja mirovinskih društava s međunarodno prihvaćenim načelima odgovornog ulaganja i aktivnog sudjelovanja institucionalnih ulagatelja u korporativnom upravljanju izdavateljima.

U skladu s člankom 211.a ZOMF-a, Hanfa je ovlaštena raznim vrstama objava (uputama, smjernicama i slično) obavještavati određene skupine subjekata nadzora i druge adresate o objašnjenju ili načinu primjene određenih propisa iz njezine nadležnosti ili s njima povezanih općih pravnih akata.

Slijedom navedenog, Hanfa donosi ove S*mjernice o kriterijima sudjelovanja u nadzornim odborima i korporativnom upravljanju kod izdavatelja u koje je uložena imovina obveznih mirovinskih fondova* (dalje: **Smjernice**) te obavještava mirovinska društva o poželjnim praksama za postupanje mirovinskih društava pri procjeni kandidata za članove nadzornih odbora, ostvarivanju prava dioničara i promicanju dobrih praksi korporativnog upravljanja.

2. Područje primjene

Smjernice se primjenjuju na sva mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima te na njihovo postupanje pri predlaganju i imenovanju članova nadzornih odbora, procjeni kandidata za članove nadzornih odbora, ostvarivanju prava koja proizlaze iz ulaganja te sudjelovanju u korporativnom upravljanju izdavatelja u koje ulažu imovinu mirovinskih fondova kojima upravljaju (dalje: **izdavatelji**), i to ako kumulativno zadovoljavaju sljedeće uvjete:

a) mirovinski fondovi kojima upravlja isto mirovinsko društvo imaju više od 20 % vlasničkih vrijednosnih papira predmetnog izdavatelja ili ulažu u vrijednosne papire koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata
b) uvrštena su na uređeno tržište u smislu odredbi zakona kojim se uređuje tržište kapitala.

Pri tome se uvažava načelo razmjernosti s obzirom na veličinu i složenost izdavatelja, njegovu fazu razvoja i specifičnosti tržišta na kojem posluje, kao i udio u temeljnom kapitalu koji mirovinsko društvo za račun obveznih mirovinskih fondova drži u tom izdavatelju. Ne dovodeći u pitanje autonomiju poslovnog odlučivanja izdavatelja, očekuje se da će se mirovinska društva voditi ovim Smjernicama pri svakom utjecaju na sastav ili rad nadzornog odbora, pri glasanju na glavnoj skupštini izdavatelja te u drugim oblicima ostvarivanja prava i odgovornosti koja proizlaze iz ulaganja imovine obveznih mirovinskih fondova u tog izdavatelja.

3. Načela

Mirovinska društva imaju fiducijarnu odgovornost da djeluju u najboljem interesu članova fondova i da odluke o sudjelovanju u upravljanju izdavatelja temelje na materijalnoj relevantnosti za dugoročnu vrijednost njihovog ulaganja. Postupanje treba biti transparentno, dosljedno i dokumentirano, s otvorenim dijalogom prema izdavatelju te uz primjenu načela proporcionalnosti. Pri ocjeni dobrog upravljanja, mirovinska društva oslanjaju se na međunarodno priznate standarde korporativnog upravljanja i odgovornog upravljanja

imovinom (kao što su Načela skupine G20 i OECD-a o korporativnom upravljanju) te na tržišnu praksu vodećih europskih institucionalnih ulagatelja.

4. Kriteriji za osobe koje mirovinsko društvo predlaže kao kandidate ili imenuje u nadzorni odbor

Kada mirovinsko društvo imenuje ili predlaže kandidata u nadzorni odbor izdavatelja, treba to učiniti nakon cjelovite i dokumentirane procjene iz koje je razvidno da se mirovinsko društvo pritom vodilo kriterijima navedenim u ovim Smjernicama, odnosno da kandidat u što većoj mjeri ispunjava kriterije stručnosti, iskustva, dobrog ugleda te angažmana za obavljanje dužnosti.

Pri ocjeni prikladnosti kandidata preporučuje se da mirovinsko društvo uzme u obzir u kojoj mjeri znanje, vještine i iskustvo kandidata nadopunjuju postojeću strukturu nadzornog odbora. Mirovinsko društvo trebalo bi voditi računa i o tome da nadzorni odbor kao cjelina raspolaže odgovarajućom kombinacijom znanja, vještina i iskustva potrebnih za učinkovito obavljanje njegovih zadaća. Kada su mirovinskom društvu poznate potrebe pojedinih pododbora nadzornog odbora ili se razumno može očekivati da će kandidat sudjelovati u radu određenog pododbora, preporučuje se uzeti u obzir raspolaže li kandidat znanjima i iskustvom primjerenima odgovornostima koje proizlaze iz rada tog pododbora. Primjerice, za sudjelovanje u radu odbora za reviziju poželjna su odgovarajuća znanja i iskustvo iz područja financijskog izvještavanja, računovodstva, revizije ili sustava internih kontrola.

Stručnost podrazumijeva razumijevanje korporativnog upravljanja, uključujući uloge i odgovornosti nadzornog odbora i njegovih pododbora (primjerice za reviziju, imenovanja i nagrađivanje). Poželjno je da nadzorni odbor kao cjelina raspolaže odgovarajućom kombinacijom znanja iz područja financijskog izvještavanja, računovodstva, internih kontrola i vanjske revizije, korporativnog upravljanja, kao i poznavanje koncepta i prakse upravljanja rizicima te razumijevanje uloge nadzornog odbora u nadzoru strategije i otpornosti izdavatelja. Predloženi član trebao bi raspolagati znanjima i iskustvom primjerenima odgovornostima koje će obnašati unutar nadzornog odbora i njegovih radnih tijela.

Iskustvo obuhvaća raniji rad u nadzornim ili upravljačkim tijelima ili višu izvršnu ili rukovodeću ulogu u relevantnim organizacijskim jedinicama. Pri procjeni iskustva kandidata preporučuje se uzeti u obzir u kojoj mjeri njegovo profesionalno iskustvo doprinosi kolektivnoj prikladnosti nadzornog odbora te nadopunjuje iskustvo ostalih članova. Pri tome se posebno vrednuje iskustvo koje kandidatu omogućuje razumijevanje ključnih aspekata poslovanja i korporativnog upravljanja, uključujući financijsko i operativno poslovanje, upravljanje rizicima te regulatorni i tržišni okvir u kojem izdavatelj posluje. Ako je riječ o društvima čiji je poslovni model snažno reguliran ili tehnički složen, poželjno je da nadzorni odbor kao cjelina raspolaže odgovarajućim iskustvom u sektoru ili funkcijama koje odgovaraju prirodi poslovanja i rizika izdavatelja. Pod relevantnim iskustvom se svakako smatra i radno iskustvo u sektoru u kojem posluje izdavatelj.

Dobar ugled (eng. *fit & proper*) znači da kandidat nije pravomoćno osuđivan za kaznena djela protiv gospodarstva i povjerenja, da protiv kandidata nisu izrečene mjere nadležnih regulatora koje dovode u pitanje integritet te da ne postoje okolnosti koje bi opravdano poljuljale povjerenje u nepristranost i savjesnost njegova djelovanja. Kandidat bi, u tijeku internog postupka izbora kandidata za nadzorni odbor izdavatelja u mirovinskom društvu, trebao potpisati izjavu o potpunom i točnom navođenju svih relevantnih činjenica te se obvezati na

trajno i pravodobno obavješćivanje mirovinskog društva o svakoj promjeni koja može utjecati na ocjenu njegova ugleda.

Angažman podrazumijeva da kandidat raspolaže dovoljnim vremenom, dostupnošću i posvećenošću potrebnima za kvalitetno obnašanje dužnosti člana nadzornog odbora. Pri procjeni angažmana uzimaju se u obzir postojeće profesionalne obveze kandidata, broj i složenost drugih funkcija koje obnaša te očekivani opseg aktivnosti povezanih s radom nadzornog odbora i njegovih radnih tijela. Poželjno je da broj istodobnih funkcija ne umanjuje mogućnost aktivnog i kvalitetnog sudjelovanja u radu nadzornog odbora. Posebnu pozornost treba posvetiti funkcijama koje zahtijevaju povećani angažman, poput predsjedanja nadzornim odborom ili sudjelovanja u njegovim radnim tijelima. Kao pokazatelj primjerenog angažmana mogu se, kada su takve informacije dostupne mirovinskom društvu, uzeti u obzir podaci o sudjelovanju člana u radu nadzornog odbora i njegovih radnih tijela.

Mirovinsko društvo trebalo bi internim aktima detaljnije propisati način primjene ovih smjernica, uključujući kriterije stručnosti, relevantnog iskustva, dobrog ugleda i očekivanog angažmana kandidata. Pri tome bi kriteriji trebali biti prilagođeni obilježjima izdavatelja, pri čemu se izdavatelji mogu razvrstati u odgovarajuće skupine prema veličini, složenosti, sektoru poslovanja ili drugim relevantnim okolnostima.

5. Interni postupak u mirovinskom društvu kada razmatra koga će predložiti kao kandidata ili imenovati za nadzorni odbor izdavatelja

Postupak identifikacije, procjene i predlaganja kandidata za članove nadzornih odbora izdavatelja trebao bi biti transparentan, dokumentiran i primjereno obrazložen.

Pri identifikaciji potencijalnih kandidata preporučuje se, kada je to primjenjivo, razmotriti više izvora informacija i kanala pretrage, uključujući preporuke, javno dostupne informacije, stručne mreže, interne kandidate te osobe koje već surađuju s mirovinskim društvom ili raspolažu relevantnim iskustvom. U postupku odabira kandidata trebalo bi procijeniti njegovu stručnost, iskustvo, dobar ugled i očekivani angažman, uzimajući u obzir potrebe i specifičnosti konkretnog izdavatelja. Poželjno je kroz razgovore s kandidatima ili druge odgovarajuće metode procijeniti njihovo razumijevanje poslovanja i regulatornog okruženja izdavatelja, sposobnost kritičkog preispitivanja i nadzora poslovnih odluka te spremnost na aktivno sudjelovanje u radu nadzornog odbora. Prije donošenja odluke o predlaganju kandidata preporučuje se provesti odgovarajuće provjere integriteta i reputacije kandidata, uključujući provjeru javno dostupnih informacija, podataka o eventualnim kaznenim, prekršajnim ili regulatornim postupcima, mogućih sukoba interesa, postojećih funkcija i drugih okolnosti koje bi mogle utjecati na njegov ugled ili mogućnost kvalitetnog obnašanja dužnosti člana nadzornog odbora.

Postupak odabira i odluka o predlaganju kandidata trebali bi biti odgovarajuće dokumentirani. Preporučuje se sastavljanje zapisnika ili drugog odgovarajućeg dokumenta koji sadrži obrazloženje razloga za odabir kandidata te procjenu njegove prikladnosti s obzirom na kriterije utvrđene ovim Smjernicama. Nakon donošenja odluke, mirovinsko društvo trebalo bi poduzeti odgovarajuće korake radi kandidature, izbora ili imenovanja kandidata u nadzorni odbor izdavatelja, u skladu s primjenjivim propisima i aktima izdavatelja.

Mirovinsko društvo trebalo bi svojim internim aktima detaljnije urediti postupak identifikacije, procjene, odabira i predlaganja kandidata za članove nadzornih odbora izdavatelja.

Radi osiguranja transparentnosti i provjerljivosti postupka, preporučuje se voditi i čuvati odgovarajuću dokumentaciju o provedenim procjenama, razgovorima, utvrđenim kriterijima i razlozima za donošenje odluke o predlaganju pojedinog kandidata.

6. Kriteriji stručnosti, iskustva i dobrog ugleda za kandidate općenito, koji služe za procjenu kandidata na glavnoj skupštini te način glasanja i komunikacije prema izdavatelju

Kada je kandidat predložen od strane drugog dioničara ili nadzornog odbora izdavatelja, mirovinsko društvo trebalo bi procijeniti njegovu prikladnost na temelju informacija koje su mu dostupne, uključujući javno dostupne informacije te informacije koje je izdavatelj objavio ili na drugi način učinio dostupnima dioničarima. Opseg procjene treba biti razmjeran dostupnim informacijama i okolnostima konkretnog slučaja.

Pri procjeni kandidata posebno se uzima u obzir pravodobnost, potpunost i kvaliteta informacija koje su dioničarima stavljene na raspolaganje prije glavne skupštine. Ako relevantne informacije nisu dostupne u opsegu koji omogućuje donošenje informirane odluke, mirovinsko društvo može uskratiti potporu kandidatu ili prilikom glasovanja uzeti u obzir povećanu razinu neizvjesnosti, ovisno o okolnostima konkretnog slučaja.

Ako mirovinsko društvo odluči uskratiti potporu kandidatu, preporučuje se da izdavatelju dostavi obrazloženje ključnih razloga koji su doveli do takve odluke. Time se doprinosi transparentnosti postupka i boljem razumijevanju očekivanja vezanih uz buduće prijedloge kandidata.

Mirovinsko društvo trebalo bi internim aktima detaljnije urediti postupak procjene kandidata koje predlažu drugi dioničari ili nadzorni odbor izdavatelja, uključujući izvore informacija koje koristi te način postupanja u slučajevima kada nisu dostupni svi podaci relevantni za procjenu kandidata. Odstupanja od uobičajenog pristupa procjeni moguća su kada to opravdavaju okolnosti konkretnog slučaja, uz odgovarajuće dokumentiranje razloga za takvo postupanje.

7. Očekivanja mirovinskog društva o korporativnom upravljanju unutar izdavatelja i postupanje kao dioničara

Mirovinsko društvo, kao institucionalni ulagatelj i dioničar izdavatelja u koje je uložena imovina obveznih mirovinskih fondova, promiče visoke standarde korporativnog upravljanja, transparentnosti i odgovornog poslovanja, vodeći računa o primjenjivim propisima, međunarodno prihvaćenim načelima i dobroj tržišnoj praksi.

U okviru svoje politike sudjelovanja, mirovinsko društvo prati relevantne događaje povezane s izdavateljem, ostvaruje glasačka i druga prava koja proizlaze iz ulaganja, održava primjeren oblik komunikacije s izdavateljem te pri donošenju odluka postupa u najboljem interesu članova mirovinskih fondova.

Mirovinsko društvo trebalo bi jasno komunicirati izdavatelju svoja očekivanja u pogledu korporativnog upravljanja, upravljanja rizicima, transparentnosti poslovanja i dugoročnog razvoja društva.

Kao dio svojih aktivnosti dioničara, mirovinsko društvo nastoji kroz postupke nominacije i glasovanja pridonijeti uspostavi nadzornog odbora koji raspolaže odgovarajućom kombinacijom znanja, iskustva i kompetencija potrebnih za učinkovito obavljanje njegove

nadzorne funkcije. U tu svrhu preporučuje se i redovito preispitivanje sastava nadzornog odbora te budućih potreba za znanjima, iskustvom i kompetencijama potrebnima za njegovo učinkovito funkcioniranje.

Preporučuje se da mirovinsko društvo svoja očekivanja u pogledu korporativnog upravljanja i postupanja kao dioničara uključi u interne akte vezane za ostvarivanje glasačkih i drugih prava iz financijskih instrumenata u koje je uložena imovina mirovinskog fonda, te da osigura da relevantne informacije o tim postupcima budu dostupne članovima mirovinskog fonda. Nadalje, preporučuje se da mirovinsko društvo svoja očekivanja pravodobno komunicira izdavateljima kako bi se potaknulo međusobno razumijevanje standarda korporativnog upravljanja i očekivanja koja mirovinsko društvo ima kao institucionalni ulagatelj i dioničar.

8. Postupanje mirovinskog društva kao dioničara kada izdavatelj ne ispunjava standarde korporativnog upravljanja

Kada izdavatelj ne ispunjava očekivanja koja mu je mirovinsko društvo prethodno komuniciralo u pogledu korporativnog upravljanja, transparentnosti ili drugih pitanja važnih za zaštitu interesa članova mirovinskih fondova, preporučuje se primjena stupnjevitog pristupa.

U pravilu, mirovinsko društvo najprije nastoji kroz dijalog s upravom i članovima nadzornog odbora izdavatelja razjasniti uočene nedostatke, razumjeti okolnosti koje su do njih dovele te potaknuti poduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera.

Ako takav dijalog ne rezultira odgovarajućim napretkom, mirovinsko društvo može, samostalno ili u suradnji s drugim dioničarima, koristiti prava koja mu stoje na raspolaganju kao dioničaru, uključujući ostvarivanje prava glasa na glavnoj skupštini, predlaganje kandidata za članove nadzornog odbora ili poduzimanje drugih aktivnosti predviđenih primjenjivim propisima.

Pri odabiru i intenzitetu pojedinih aktivnosti preporučuje se uzeti u obzir prirodu i značaj uočenih nedostataka, spremnost izdavatelja na suradnju te potencijalni utjecaj na dugoročne interese članova mirovinskih fondova.

9. Transparentnost mirovinskog društva

Mirovinsko društvo treba svoje kriterije i očekivanja u pogledu sudjelovanja u nadzornim odborima izdavatelja ugraditi u svoje interne akte koje javno objavljuje i na godišnjoj razini izvještavati javnost o značajnim aktivnostima koje u okviru svojih dioničarskih prava ostvaruje u izdavateljima. Takav pristup povećava povjerenje i demonstrira odgovorno vlasništvo.

Kao dobra praksa, preporučuje se da mirovinsko društvo na svojim mrežnim stranicama objavi sažetak internih akata koje je usvojilo, a kojima uređuje kriterije za odabir i predlaganje kandidata za članove nadzornih odbora izdavatelja.

U svrhu povećanja transparentnosti prema članovima mirovinskih fondova i drugim dionicima, preporučuje se da mirovinsko društvo u pravilima korporativnog upravljanja koja donosi i objavljuje u skladu s člankom 128.b stavcima 4. i 5. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima opiše i kriterije te očekivanja koja primjenjuje pri odabiru i predlaganju kandidata za članove nadzornih odbora izdavatelja. Također se preporučuje da, u okviru izvještavanja o provedbi tih pravila te ostvarivanju strategije i ciljeva ulaganja, objavljuje informacije o

značajnijim aktivnostima koje poduzima kao dioničar radi promicanja dobrog korporativnog upravljanja kod izdavatelja.

10. Primjena načela razmjernosti

U primjeni ovih Smjernica uvažava se načelo razmjernosti. To znači da će mirovinsko društvo, voditi računa o veličini i složenosti izdavatelja, sektoru u kojem posluje, fazi njegova razvoja, vlasničkoj strukturi te značaju ulaganja za mirovinski fond.

Načelo razmjernosti ne podrazumijeva odstupanje od temeljnih očekivanja u pogledu stručnosti, iskustva, dobrog ugleda i angažmana kandidata za člana nadzornog odbora niti od načela odgovornog postupanja mirovinskog društva kao dioničara. Ono se prvenstveno odnosi na način i intenzitet primjene pojedinih mjera, procjena i aktivnosti predviđenih ovim Smjernicama.

11. Prijelazne i završne odredbe

Ove Smjernice se objavljuju na internetskoj stranici Hanfe danom njihova donošenja, a primjenjuju se od 1. travnja 2027. godine. Hanfa će pratiti primjenu ovih Smjernica u okviru svojih nadzornih aktivnosti.

Od mirovinskih društava očekuje se da do 31. prosinca 2027. Hanfi dostave izvješće o usklađenju s ovim smjernicama ili detaljno obrazloženje zašto se nisu uskladila s istima.

Hanfa će prema potrebi preispitivati i ažurirati ove Smjernice kako bi se osigurala njihova usklađenost s razvojem domaće i međunarodne prakse korporativnog upravljanja te uloge institucionalnih ulagatelja.

KLASA: 011-01/26-03/04
URBROJ: 326-01-70-72-26-19
Zagreb, 19. studenoga 2026.

ZAMJENICA PREDSJEDNIKA UPRAVNOG VIJEĆA
Anamarija Staničić